

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/85/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816204956
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5816204956.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvety Dzugasovej a Mgr. Andreja Kekelyho, v právnej veci žalobkyne: F. Z., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. X. XXXX/XX, XXX XX R., zastúpenej spoločnosťou: JUDr. Dušan Serek advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nová Doba 489/15, 027 43 Nižná, pracovisko Hattalova 373/3, 029 01 Námestovo, IČO: 47 258 781, proti žalovanému: Ing. X. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, XXX XX Q., zastúpenému JUDr. Michalom Murinom, advokátom so sídlom S. U. XXX, XXX XX S., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 7C/157/2016-166 zo dňa 05. decembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č.k. 7C/157/2016-166 zo dňa 05. decembra 2018 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že nehnuteľnosti CKN parc. č. 439/12 - záhrady vo výmere 20 m², CKN parc. č. 439/9 - záhrady vo výmere 73 m², ktoré vznikli na základe geometrického plánu č. 10916229-3/2018 Ing. F. W. odčlenením od EKN parc. č. 58 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 536 m², ktorá je evidovaná na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Q., patria do dedičstva po R. F., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. č. XX, v podiele 12/20 a ďalej určil, že pozemky CKN parc. č. 435/3 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 190 m², CKN parc. č. 439/11 - záhrady vo výmere 59 m², ktoré vznikli na základe geometrického plánu č. 10916229-3/2018 Ing. F. W. odčlenením od EKN parc. č. 58 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 536 m², ktorá je evidovaná na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Q. ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“), patria do dedičstva po R. F., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. č. XX, v podiele 12/40, s tým, že tento geometrický plán sa stáva súčasťou rozsudku (výrok I.). Súčasne uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyňu trovy konania v rozsahu 100 %, ktoré budú vyčíslené v uznesení, vydanom po právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou, doručenou súdu 05.10.2016, zmenenou dňa 01.10.2018 žalobkyňa žiadala, aby súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozsudku. Žalobu odôvodnila tým, že je jedinou právnou nástupníčkou po zosnulej R. F. rod. A., narodennej XX. X. XXXX, naposledy bytom Q. XX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX. Právna predchodkyňa žalobkyne R. F. bola ešte ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľností - PK parciel č. 58 (na PK parcele č. 58 stál rodinný dom - drevenica, v súčasnosti so súp. číslom XX a spoločný dvor), č. 59, č. 61 a č. 62 zapísaných v PK protokole č. 452 k.ú. Q., pod B 6c v podiele 2/20. Na základe dedičského rozhodnutia sp.zn. D 542/80 zo dňa 03. 08. 1980 po poručiteľovi F. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, sa právna predchodkyňa žalobkyne stala vlastníčkou podielu 10/20 na nehnuteľnostiach, zapísaných v PK protokole č. 452 k.ú. Q., predtým zapísaného na F. A. pod B2 a B4. Spolu tak bola menovaná ku dňu svojej smrti vlastníčkou uvedených nehnuteľností, zapísaných v PK protokole č. 452 k.ú. Q. v podiele 12/20. S vlastníctvom rodinného domu - drevenice na PK parcele č. 58 sa spájalo ideálne spoluvlastníctvo k spoločnému dvoru s vedľajšou drevenicou, postavenou na

PK parcele č. 57 z PK protokolu č. 261 k.ú. Q.. Keďže spoluvlastnícky podiel na spoločnom dvore nebol určený, platí, že je rovnaký pre obe stavby, ku ktorým sa toto spoluvlastníctvo spájalo, t.j. po 1. Žalobkyňa je v súčasnosti evidovaná na LV č. XXX pre obec a k.ú. Q. pod B6a B7 ako výlučná vlastníčka pozemku CKN parcela č. 433 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 135 m², na ktorom je postavená drevenica súp. číslo XX, ktorý je tiež vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a zvyšok pozemku predstavuje v súčasnosti prázdny pozemok, nachádzajúci sa bezprostredne za touto drevenicou. Zvyšná časť pozemku, predstavujúca v súčasnosti voľný dvor, predstavuje v právnom stave po zápise diela ROEP pozemok EKN parcela č. 58 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 536 m², ktorý je evidovaný na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Q. na žalovaného ako výlučného vlastníka. Žalobkyňa si dala za účelom porovnania pozemnoknižného stavu zápisu v PK protokole č. 452 k.ú. Q. a súčasného zápisu v katastri nehnuteľností vypracovať autorizovanému geodetovi Ing. F. A. odborné vyjadrenie, v rámci ktorého geodet vykonal spätnú identifikáciu a meranie pôvodných pozemnoknižných parciel. Z tohto odborného vyjadrenia vyplýva, že súčasná EKN parcela č. 58, zapísaná na žalovaného, je tvorená pôvodnými parcelami č. 57, č. 60 a č. 61 a zvyšok predstavuje spoločný dvor. CKN parcela č. 433 predstavuje pôvodné PK parcely č. 58 a 59. V súčasnej EKN parcele č. 58 sú vlastnícky obsiahnuté pôvodná PK parcela č. 61 a zvyšok spoločný dvor. Z toho vyplýva, že spracovateľ diela ROEP v obci Q. vykonal nesprávnu identifikáciu pôvodných pozemnoknižných parciel, keď tieto zahrnul do EKN parcely č. 58, ktorú vlastnícky prideliť vlastníkom zapísaným v PK protokole č. 261, ktoré im však patriť nemali, resp. nie v celosti. Pôvodným vlastníkom zapísaným v PK protokole č. 261 k.ú. Q. nesvedčilo vlastnícke právo v takom rozsahu, potom ani žalovaný nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k tej časti EKN parcely, ktorá predstavovala pôvodnú PK parcelu č. 61 a spoločný dvor v podiele 1, zapísaný v PK protokole č. 452 k.ú. Q.. Susedné pozemky EKN parcely č. 57 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 543 m² a č. 59 - orná pôda vo výmere 230 m², evidované na LV č. XXXX pre obec a k.ú. Q. sú v spoluvlastníctve sporových strán s výškou spoluvlastníckeho podielu 1. Žalobkyňa navrhla žalovanému uzatvorenie dohody podľa záverov odborného vyjadrenia geodeta, no žalovaný si zásielku obsahujúcu návrh dohody neprevzal a zásielka sa vrátila právnenému zástupcovi žalobkyne späť ako neprevzatá v odbernej lehote.

3. Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že prejednávanej veci sa žalobkyňa domáha určenia, že sporné nehnuteľnosti, špecifikované vo výrokovvej časti I/ rozsudku, patria do dedičstva po jej právnej predchodkyni R. F., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. č. XX. Skutkovo žalobu odôvodnila tým, že R. F., rod. A., nadobudla sporné nehnuteľnosti jednak dedením po F. A. a jednak bola pozemnoknižnou vlastníčkou týchto nehnuteľností. Chybným pri spracovaní diela ROEP v obci a k.ú. Q. došlo k tomu, že ako výlučný vlastníak sporných nehnuteľností bol zaevidovaný žalovaný (správne má byť uvedené právni predchodcovia žalovaného - poznámka odvolacieho súdu). Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobkyňa je jedinou právnu nástupníčkou po neb. R. F., rod. A.. Žalovaný zásadne nespochybnil ani tvrdenia žalobkyne o tom, že ku dňu svojej smrti bola R. F., rod. A. vlastníčkou PK parciel č. 58 a spoločného dvora, ktorý sa spájal s vlastníctvom rodinného domu na PK parcele č. 58 a PK parciel č. 59, č. 61 a č. 62 v podiele vo výške 2/20 a že spoluvlastnícky podiel vo výške 10/20 menovaná zdedila po F. A., ktorý bol v PK protokole č. 452 k.ú. Q. zapísaný pod B2 a B6. Z geometrického plánu Ing. F. W. č. 10915229-3/2018, ktorý predložila žalobkyňa, súd zistil, že PK parcele č. 61 zodpovedá novovytvorená CKN parcela č. 439/12 a PK parcele č. 62 zodpovedá novovytvorená parcela CKN č. 439/9. K týmto pozemkom súd určil, že patria do dedičstva po právnej predchodkyni žalobkyne v podiele vo výške 12/20, pretože v čase svojej smrti bola vlastníčkou pôvodných PK parciel č. 61 a č. 62 z PK protokolu č. 452 k.ú. Q. v podiele celkovo 12/20, čo vyplýva z výpisu z PK protokolu č. 452 a dedičského rozhodnutia po F. A. sp.zn. D 542/80 zo dňa 03.08.1980. Z tohto geometrického plánu tiež vyplýva, že spoločný dvor, zapísaný v PK protokole č. 452 k.ú. Q. tvoria novovytvorené CKN parcely č. 435/3, č. 438/10 a č. 439/11. Keďže spoločný dvor sa spájal s vlastníctvom dvoch domov: rodinného domu pop. číslo 17/a/: 126 /: na PK parcele č. 58 z PK protokolu č. 452 k.ú. Q., ktorého vlastníčkou ku dňu svojej smrti bola R. F., rod. A. v podiele 12/20 a rodinného domu č. XX z PK protokolu č. 261, súd určil, že R. F. rod. A. bola ku dňu svojej smrti vlastníčkou pozemku, ktorý predstavuje spoločný dvor (CKN parcely č. 435/11 a 439/11) v podiele vo výške 12/40, čo zodpovedá polovici z podielu vo výške 12/20 na PK protokole, ktorého vlastníčkou bola R. F., rod. A. v čase svojej smrti - iný podiel na spoločnom dvore zo zápisu v pozemkovej knihe nevyplýva, preto platí, že vlastníci spoločného dvora majú rovnaké spoluvlastnícke podiely. Žalovaný svoju procesnú obranu v spore založil na tom, že on pozemok, ktorý je predmetom žaloby, nadobudol dobromyseľne. Predchádzajúci vlastníci, ktorí mu pozemok previedli, neinformovali žalovaného o žiadnych problémoch týkajúcich sa tohto pozemku. Ďalej žalovaný tiež tvrdil, že pozemok

nadobudol vydržaním, pretože ho dobromyseľne užíval on i jeho právni predchodcovia. Súd túto obranu žalovaného neakceptoval. Žalovaný totiž tvrdil, že pozemok nadobudol kúpnyimi zmluvami v rokoch 2009 a 2010. Keďže vydržacia doba je desaťročná, nemohla uplynúť do dňa podania žaloby 05.10.2016. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že dobromyseľnými užívateľmi mali byť aj jeho právni predchodcovia, k tomuto svojmu tvrdeniu už neuviedol žiadne bližšie okolnosti - teda na základe akého právneho titulu mali títo vstúpiť do oprávnenej držby a kedy. Bolo na žalovanom, aby si splnil dôkaznú povinnosť ohľadne tvrdenia, že pozemok nadobudol vydržaním, čo zahŕňa jednak povinnosť tvrdenia a jednak dôkaznú povinnosť, teda povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Zároveň konajúci súd poukázal na to, že žalovaný v priebehu konania nijako nespochybnil tvrdenie žalobkyne, že do roku 2013 (teda už aj za obdobie, kedy bol ako vlastník pozemku evidovaný žalovaný), F. Z. platila daň z nehnuteľností. Z toho vyplýva tiež dôvodná pochybnosť o dobromyseľnosti žalovaného. Žalobkyňa teda nemôže byť tzv. „nedbalý vlastník“, ako to tvrdí žalovaný. Naopak, nedbalým vlastníkom sa javí skôr žalovaný, keďže daň z nehnuteľností za pozemok platila žalobkyňa, a nie on. Žalovaný tiež tvrdil, že pozemok užíval nielen sám, ale na prístup k svojmu rodinnému domu ho využívala aj žalobkyňa, z čoho nemožno vyvodiť, že by nadobudol vlastnícke právo k nemu ako výlučný vlastník vydržaním, nakoľko ho neužíval výlučne sám.

4. Vzhľadom na to, že žalovaný nenavrhol v prvom úkone, ktorý mu v konaní patrí, t.j. vo vyjadrení k žalobe, žiadne dôkazy, okresný súd potom zamietol jeho návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov ako oneskorené.

5. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal v spore úspešnej žalobkyni nárok na ich náhradu v rozsahu 100% proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V dôvodoch svojho opravného prostriedku s odvolaním sa na ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, e/ CSP uviedol, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a zároveň nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Okrem toho podľa názoru odvolateľa neboli v konaní splnené procesné podmienky pre meritórne rozhodnutie súdu. Žalovaný akcentoval, že už od začiatku tohto konania namietal dôvodnosť podanej žaloby. Zdôraznil, že sporné nehnuteľnosti nadobudol kúpnyimi zmluvami od predávajúcich, ktorí sa vyjadrili, že tieto nehnuteľnosti dlhodobo užívali, a teda patrilo im aj vlastnícke právo k nim. Na preukázanie tohto tvrdenia žalovaný v podaní zo dňa 16.08.2017 navrhol súdu predvolať a vypočuť v konaní ako svedkov MUDr. V. W., C. Z., Ing. U. W., L. W. a L. W.. Listinná zásielka s navrhovanými dôkazmi bola konajúcemu súdu zaslaná doporučené. Zároveň tento návrh na výsluch svedkov bol konajúcemu súdu predložený ešte pred tým, ako žalobkyňa vôbec ustálila skutkový stav veci. Je teda zrejme, že žalovaný predložil svoj návrh na vypočutie svedkov súdu včas a dodržal koncentračnú zásadu. Okresný súd však napriek tomu týchto svedkov v spore nevypočul. Označení svedkovia mali pritom dokázať alebo vyvrátiť plynutie oprávnenej držby, či už nimi, alebo ich právnyimi predchodcami. Práve túto otázku považoval žalovaný za nosnú pri určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Žalobkyňa tiež vôbec nespochybňovala tvrdenia žalovaného, že od momentu nadobudnutia vlastníckeho práva on užíva sporné nehnuteľnosti dobromyseľne. Prvá podmienka dobromyseľnosti žalovaného vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam bola teda splnená. Splnenie druhej podmienky, t. j. desaťročnej vydržacej doby, však zostalo otáznе, keďže okresný súd v tomto spore nevykonal dokazovanie výsluchom svedkov, ktorých navrhoval vypočuť žalovaný. Na základe toho odvolateľ konštatoval predčasnosť meritórneho rozhodnutia prvoinštančného súdu, čo malo za následok naplnenie odvolacieho dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. e/ CSP. Zároveň žalovaný v rámci prvoinštančného konania tvrdil, že od nadobudnutia sporných nehnuteľností sa o sporné nehnuteľnosti staral on (kosil ich, zveľaďoval). Žalobkyňa však na sporných nehnuteľnostiach od toho momentu nevidel, rovnako nevidel že by sa o ne starala. Odvolateľ ďalej uviedol, že právna predchodkyňa žalobkyne p. R. F. zomrela v roku XXXX. Od tejto doby si žalobkyňa mohla uplatňovať svoje právo k sporným nehnuteľnostiam, no nestalo sa tak. Zároveň si žalobkyňa svoje právo k sporným nehnuteľnostiam neuplatnila ani počas konania ROEP v obci Q.. Uvedené skutočnosti nasvedčujú, že žalobkyňa možno práve z týchto dôvodov označiť ako „nedbalú vlastníčku“. Okresný súd v však v napadnutom rozsudku tvrdí opak, že „nedbalým vlastníkom“ je práve žalovaný, a to napriek tomu, že sa o sporný pozemok od jeho nadobudnutia riadne staral. S poukazom na ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky i Českej republiky, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá súdna ochrana aj

pred pôvodným (skutočným) vlastníkom. V prípade riadneho nadobudnutia vlastníckeho práva vyplýva nárok na jeho ochranu aj proti pôvodnému vlastníkovi za podmienky, že toto vecné právo bolo nadobudnuté v dobrej viere a bez rozporu s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Opačná interpretácia by podľa názoru Ústavného súdu SR narušila celý koncept právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv. Ako ďalej ústavný súd uviedol „osobe, ktorá urobila určitý právny úkon s dôverou v určitý, jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav, navyše potvrdený údajom z verejnej, štátom vedenej evidencie, musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá ochrana.“ Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemôže byť žalovaný postihovaný za to, že niekedy v minulosti pochybili správne orgány. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istý svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybňovaní treťou osobou. Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť a aj postavil na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní“. Zároveň odvolateľ zdôraznil, že žalovaná zavádzala súd i jeho, ak tvrdila, že bola to ona, ktorá za sporné nehnuteľnosti platila dane. Daň z nehnuteľností sa totiž platí na základe údajov z výpisu na liste vlastníctva. Meno žalobkyne však na liste vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam nefigurovalo. Okrem toho žalovaný sa nemal možnosť dozvedieť, či žalobkyňa platila/neplatila daň z nehnuteľností za sporné pozemky. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z. z. v ust. § 8 totiž nepripúšťa poskytnúť informácie ohľadne daňového tajomstva. Ak by to bola pravda, (čo však žalovaný spochybňuje), bude si sumu, ktorú zaplatil za sporné nehnuteľnosti, uplatňovať voči žalobkyňi súdnou cestou. Napokon žalovaný namietal, že v prejednávanej veci neboli dodržané ani procesné podmienky konania. Ak sa totiž sporné nehnuteľnosti nenachádzajú v dedičskom rozhodnutí po právnej predchodkyňi žalobkyne R. F., žalobcami majú byť všetci právni nástupcovia osoby, pri ktorej došlo k chybe prevodu vlastníckeho práva na pravdepodobného nevlastníka. Je teda zrejmé, že súd prvej inštancie v označenej právnej veci svojím nesprávnym postupom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok sporu, porušil procesné práva žalovaného v takej miere, že hrubo zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní, keďže rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie. V dôsledku toho by bolo stranám odopreté právo namietat správnosť všetkých skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde, a tým aj možnosť preskúmania správnosti nových skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel.

8. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Súčasne si uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. Uviedla, že súd prvej inštancie, postupoval správne a v súlade so sudcovskou koncentráciou konania, keď nevykonal dôkazy (výsluch svedkov) navrhnuté žalovaným, čo aj riadne odôvodnil v odseku 5. napadnutého rozhodnutia. Tieto dôkazy mal žalovaný údajne navrhnuť v podaní adresovanom súdu dňa 16.08.2017. Označení svedkovia mali svojimi výpoveďami preukázať, že predtým, než od nich žalovaný nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, tieto dlhodobo užívali oni. Žalovaný však vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 12.12.2016 len uvádzal, že on sa o spornú nehnuteľnosť staral a udržiaval ju. Už v tomto štádiu konania, t. j. pri prvom úkone, ktorý uskutočnil vo vzťahu k žalobe, mohol teda žalovaný navrhnuť i svedkov, ktorí by sa vyjadrovali k užívaniu spornej nehnuteľnosti. Žalovaný mohol tieto dôkazy navrhnuť aj v reakcii na vyjadrenie žalobkyne zo dňa 01.02.2017, v ktorom žalobkyňa reagovala na jeho predchádzajúce vyjadrenie. V ňom žalobkyňa uviedla skutkové tvrdenie, že žalovaný

mal vedomosť o tom, že kupuje spoločný dvor, čo mu mala povedať sesternica žalobkyne O. Z., rod. R.. Na toto vyjadrenie žalobkyne opäť reagoval žalovaný podaním zo dňa 04.04.2017, v ktorom mal opäť možnosť, reagujúc na predchádzajúce vyjadrenie žalobkyne o užívaní dvora ako spoločného (v súčasnosti aj minulosti), navrhnúť vypočutie označených svedkov. Žalobkyňa teda ustálila skutkový stav už v samotnej žalobe, kde uviedla, že išlo o spoločný dvor pre dve domové nehnuteľnosti. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mohol a najmä v súlade s dôkaznou koncentráciou konania aj mal navrhnúť vypočúť týchto svedkov už v rámci svojich písomných vyjadrení. Podľa názoru žalobkyne bol preto správny postup súdu prvej inštancie, ktorý návrh žalovaného na výsluch ním navrhnutých svedkov k takýmto skutkovým otázkam zamietol ako oneskorene podaný. To platí o to viac, ak sa v súdnom spise údajný návrh žalovaného zo dňa 16.08.2017 na vykonanie týchto dôkazov nenachádzal a žalovaný na pojednávaní konanom dňa 05.12.2018 konajúcemu súdu nepreukázal jeho riadne odoslanie (napr. predložením poštového podacieho hárku a podobne). Aj v prípade, ak by žalovaný odoslanie tejto zásielky adresovanej súdu preukázal, podľa názoru žalobkyne bol tento jeho procesný návrh oneskorený, a to vychádzajúc z obsahu jeho obidvoch vyjadrení učinенých v dňoch 12.12.2016 a 04.04.2017. V označených vyjadreniach aj napriek vedomosti o skutkových a právnych tvrdeniach žalobkyne tak však žalovaný neučinil. Žalovaný ďalej vo svojom odvolaní tvrdí, že žalobkyňa nespochybňovala jeho tvrdenia o tom, že on užíva sporné nehnuteľnosti dobromyseľne. Žalovaný však nevyužil možnosť navrhnúť v spore vykonanie dôkazu jeho vlastným výsluchom. V konaní bola vypočutá zo strán sporu iba žalobkyňa, ktorá na pojednávaní dňa 16.08.2017 uviedla, že po tom, čo jej žalovaný povedal, že dvor je jeho, ona mu povedala, že dvor bol odjakživa spoločný a navrhla mu, že v rámci dobrých medziľudských vzťahov by jej mal polovicu dvora darovať. Žalobkyňa vo svojej výpovedi tiež uviedla, že do roku 2013 platila za dvor aj daň z nehnuteľností. Ďalej tvrdila, že vždy tam bol spoločný dvor, cez ktorý púšťali aj ďalšie rodiny z obce, ktoré mali za ich záhradou záhumienky. Tieto tvrdenia žalobkyne žalovaný počas konania nijakým spôsobom kvalifikovane nerozporoval. Ani splnomocnený zástupca žalobcu nenavrhol vykonať výsluch svojho klienta a žalovaný sa osobne žiadneho pojednávania nezúčastnil. Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana kvalifikovane nepoprie, sa považujú za nesporné. Vyššie uvedené tvrdenia žalobkyne žalovaný počas prvoinštančného konania nerozporoval (napr. návrhom na výsluch jeho osoby): Tieto jej tvrdenia zároveň vylučujú dobromyseľnosť žalovaného po nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam (spoločnému dvoru), nakoľko žalovaný bol zo strany žalobkyne upozornený, že predmetný dvor je spoločný, a teda aj ona (ako vlastníčka drevenice v tomto dvore) by v ňom mala mať podiel, t. j. aj právo ho užívať. Zároveň v súdnej veci vystupovali všetky osoby, ktoré tam vystupovať mali. Pasívna vecná legitímácia svedčila výlučne žalovanému, ktorý je aktuálne v katastri nehnuteľností evidovaný ako vlastník sporných nehnuteľností. Aktívna vecná legitímácia svedčila výlučne žalobkyňi, keďže ona je jediná právna nástupkyňa (dedička) po poručiteľke R. F., rod. A., do ktorej dedičstva navrhovala určiť, že patria sporné nehnuteľnosti v príslušných spoluvlastníckych podieloch. Uvedená skutočnosť napokon nebola medzi stranami sporu ani sporná, čo konštatoval aj súd prvej inštancie v zápisnici o pojednávaní zo dňa 16.08.2017 a vyplýva to aj z dedičského rozhodnutia sp.zn. 2D/114/2008 po poručiteľke R. F., rod. A., ktoré žalobkyňa pripojila v kópii k žalobe. Z uvedeného vyplýva, že iným ďalším osobám v tomto konaní nesvedčala tak pasívna, ako aj aktívna vecná legitímácia. Námitka žalovaného týkajúca sa neúplného okruhu subjektov sporu žalobkyňa preto neobstojí.

10. Pokiaľ žalovaný poukazuje na právny názor týkajúci sa dobromyseľného nadobudania práva, ochrany dobromyseľného nadobúdateľa vo vzťahu k nedbalému vlastníkovi a podobne, žalobkyňa opätovne, (tak ako to už učinila aj na pojednávaní konanom dňa 05.12.2018), poukázala na závery, ku ktorým dospel Ústavný súd SR v uznesení I. ÚS 239/2016, ako aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/223/2016. V oboch prípadoch tieto najvyššie súdne authority judikovali k otázke právnej možnosti nadobudnúť (hoc aj dobromyseľne) vlastnícke právo od nevlastníka, a to ešte pred uplynutím zákonnej vydržacej doby. Aktuálny právny poriadok platný na území SR len samotné dobromyseľné nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka nepozná. Výnimkou je dobromyseľné nadobudnutie vlastníckeho práva od nepravého dediča, ktorému bolo dedičské právo potvrdené, nadobudnutie vlastníckeho práva v rámci exekučnej, resp. konkurznej dražby a podobne. V dobrej viere priznáva právny poriadok SR právotvorné účinky až po uplynutí zákonom stanovenej vydržacej doby. Žalobkyňa jasne súdu prvej inštancie v konaní pred prvoinštančným súdom znaleckým posudkom preukázala, že žalovaný nemohol od svojich právnych predchodcov nadobudnúť vlastnícke právo, resp. spoluvlastnícke podiely k sporným nehnuteľnostiam. Tieto vlastnícky svedčali ešte právnej predchodkyňi žalobkyne. Prípadná dobromyseľnosť žalovaného bola zároveň v konaní vylúčená vyjadrením samotnej žalobkyne, ktorá po tom, čo žalovaný nadobudol dvor, ho upozornila na existenciu spoločného dvora. Tvrdenia žalobkyne, že v čase do roku 2013, t. j. aj v čase, kedy sporné nehnuteľnosti nadobudol žalovaný (v rokoch

2009-2010) za sporné nehnuteľnosti platila dane, žalovaný nijakým spôsobom a včas nevyvrátil. V konečnom dôsledku nemožno žalobkyňu, ak za sporné nehnuteľnosti v inkriminovanom čase platila dane, označiť za „nedbalého vlastníka“.

11. Žalovaný nepodal vo veci odvoláciu repliku.

12. Ďalšie podanie sporových strán neboli v rámci odvolacieho konania produkované.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 písm. b/, c/ CSP/ zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že žalobkyňa sa v tejto veci domáha určenia, že sporné nehnuteľnosti špecifikované vo výrokovvej časti napadnutého rozhodnutia patria do dedičstva po jej právnej predchodkyňi - R. F., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom Q. č. XX, v príslušnom spoluvlastníckom podiele. Žalobkyňa je jediná dedička (t.j. právna nástupkyňa) po uvedenej poručiiteľke, a teda len jej svedčí aktívna vecná legitímácia v spore. Žalovaný, ktorý je zapísaný na príslušných listoch vlastníctva v katastri nehnuteľností ako vlastník sporných nehnuteľností je pasívne vecne legitímovaný v spore. Odvoláciu námietku žalovaného v tomto smere preto krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

15. Ustanovenie § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka (citované v napadnutom rozhodnutí) vymenúva možné spôsoby nadobudnutia vlastníctva, ktorými podľa týchto ustanovení sú: a/ zmluva, b/ dedenie, c/ rozhodnutie štátneho orgánu, d/ iné skutočnosti ustanovené zákonom (napr. vydržanie, zhotovenie, spracovanie cudzej veci, prírastkom, pripadnutie stratenej veci, opustenej a skrytej veci).

16. Nadobúdanie vlastníctva rozhodnutím je ovládané princípom právnej istoty, čoho dôsledkom je rešpektovanie tohto rozhodnutia okrem prípadov, ak došlo v dôsledku prípadných mimoriadnych opravných prostriedkov k jeho zmene. Charakteristickým znakom nadobudnutia vlastníctva rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu je skutočnosť, že takéto nadobudnutie vlastníctva sa považuje za originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva, teda ide o nadobudnutie vlastníctva, ktoré nie je odvodené, čoho dôsledkom je, že sa v týchto prípadoch neuplatní zásada, podľa ktorej nikto nemôže previesť na druhého viac práv, ako sám má. Zároveň ust. § 132 Občianskeho zákonníka nielenže definuje spôsoby, na základe ktorých dochádza k nadobudnutiu vlastníctva, ale v jeho odseku 2 upravuje zásadu, podľa ktorej, ak dochádza k nadobudnutiu vlastníctva rozhodnutím príslušného orgánu, pričom okamih nadobudnutia vlastníctva spája s dňom právoplatnosti rozhodnutia o vlastníctve. Iba vtedy, ak zákon *expressis verbis* ustanovuje okamih nadobudnutia vlastníctva inak, platí táto osobitná (iná) právna úprava.

17. Ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než sám má“ však možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Rovnako aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorého judikatúra je právne záväzná pre všetky orgány verejnej moci Slovenskej republiky, celkom jednoznačne poskytuje súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva aj pred pôvodným vlastníkom. Napríklad v rozsudku vo veci GLADISHEVA v. Ruská federácia zo dňa 06. decembra 2011 (sťažnosť č. 7097/10) súd konštatoval porušenie práva sťažovateľky pokojne užívať svoj majetok garantovaný článkom 1 dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že jej bola odňatá nehnuteľnosť, ktorú nadobudla v dobrej viere od nevlastníka a prikázal Ruskej federácii obnoviť vlastnícke právo sťažovateľky k odňatej nehnuteľnosti a zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy a trovy konania. Súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva súd poskytol aj v mnohých iných svojich rozhodnutiach napr. BEYELER v. Taliansko, rozsudok Veľkého senátu z 28. mája 2002 (sťažnosť č. 33202/96), MOSKAL v. Poľsko, rozsudok z 15. septembra 2009 (sťažnosť č. 10373/05), ÖNERIYILDIZ v. Turecko, rozsudok z 30. novembra 2009 (sťažnosť č. 48939/99), či ŽÁKOVÁ v. Česká republika, rozsudok z 03. októbra 2013 (sťažnosť č. 2000/09). V posledne označenom prípade, ako aj v prípade GLADISHEVA v. Ruská federácia (§ 79) súd zdôraznil,

že sťažovateľka, ktorá konala v dobrej viere, že je vlastníkom pozemkov, by nemala byť postihovaná za pochybenia správnych orgánov (§ 93).

18. V súvislosti s prejednáványm súdnym sporom má mimoriadny význam najmä nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, v ktorom ústavný súd v súlade s vyššie uvedenou ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu ČR zaujal zásadný postoj v riešení otázky „nemo plus iuris“, ktorého závery odvolací súd citoval vyššie. V uvedenom náleze ústavný súd okrem iného uviedol: „Aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť - ako to konštatovali všeobecné súdy - že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“(I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajný z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprubuje aj príslušný orgán verejnej moci (kataster nehnuteľností, súd a podobne).

19. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istý svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať aj pri jeho sponchybní treťou osobou.

20. Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní“.

21. Vo svojom náleze Ústavný súd SR poukazuje na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, predovšetkým na nález sp.zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016, v ktorom Ústavný súd Českej republiky zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu.

22. Uvedené právne závery Ústavný súd Slovenskej republiky konzistentne potvrdzuje aj vo svojich nasledujúcich rozhodnutiach v obdobných právnych veciach (napr. I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017, I. ÚS 92/2018).

23. V spore medzi pôvodným (skutočným) vlastníkom a dobromyseľným nadobúdateľom vlastníckeho práva prichádza do úvahy aj prípadná aplikácia všeobecne uznávanej právnej zásady „vigilantibus iura scripta sunt“. Ako v tejto súvislosti konštatoval napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5Sžf 65/2011, podľa uvedenej právnej zásady, ktorá platila už v rímskom práve „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostrážitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorý sa aktívne zaujíma o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva

bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môže strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.

24. Hoci je v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vlastnícke právo nepremlčateľné, plynutie času samozrejme má právny význam a môže viesť k oslabovaniu vlastníckeho práva, prípadne až k jeho zániku, a to nielen v súvislosti s aplikáciou inštitútu vydržania (§ 134 Občianskeho zákonníka), ale tiež pri originárnom nadobúdaní vlastníckeho práva v dobrej viere. Čím dlhší čas uplynie od nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, tým má ústavnoprávna ochrana princípu právnej istoty bona fide vlastníka na pomyselnej miske váh „väčšiu váhu“, než má ochrana vlastníckeho práva pôvodného (skutočného) vlastníka.

25. Žiada sa dodať, že štát má pozitívny záväzok, aby bol jeho právny poriadok spoľahlivý. Ak niekto pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vychádza zo štátom stanovenej evidencie nehnuteľností, t. j. koná v dobrej viere v konštitutívny akt štátu, potom je štát povinný vlastníckemu právu tejto osoby poskytnúť primeranú právnu ochranu. V prípade pochybenia štátu v evidencii nehnuteľností má niesť zodpovednosť za škodu spôsobenú pôvodnému (skutočnému) vlastníkovi štát, nie dobromyseľný nadobúdateľ vlastníckeho práva. Súd by nemal svojím rozhodnutím v prospech pôvodného vlastníka vytvárať z dobromyseľného vlastníka ďalšieho poškodeného.

26. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, právna predchodkyňa žalobkyne bola pôvodná (spolu)vlastníčka sporných nehnuteľností, čo konštatoval i prvoinštančný súd v bode 4. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Konajúci súd sa však už dôsledne nevysporiadal s obranou žalovaného, ktorý v tomto spore už vo svojom prvom úkone (t.j. vo vyjadrení k žalobe zo dňa 16.12.2016) uviedol, že sporné nehnuteľnosti nadobudol v rokoch 2009 a 2010 dobromyseľne na základe kúpnych zmlúv od ich vlastníkov. Predávajúci boli riadne evidovaní na príslušných listoch vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam bez zápisu akýchkoľvek tiarch a práv tretích osôb. Následne v priebehu sporu žalovaný tiež popri oprávnenej držbe tvrdil i vydržanie sporných nehnuteľností, a žiadal započítať do vydržacej lehoty i držbu jeho právnych predchodcov (predávajúcich z kúpnych zmlúv). Žalovaný teda v spore tvrdil jednak, že je dobromyseľným nadobúdateľom nehnuteľností (titulom kúpnych zmlúv) a jednak ich nadobudnutie vydržaním (§ 134 Občianskeho zákonníka). Okresný súd však rozhodol spor len s konštatovaním, že žalovaný nemohol sporné nehnuteľnosti vydržať a s prihliadnutím na vykonané dokazovanie a zásadu, že „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má“, žalobe žalobkyne vyhovel. Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, však jednoznačne upravuje postup súdu pri rozhodovaní v prípade kolízie dvoch ústavných hodnôt, a to princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (v danom prípade žalovaného) a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (právnej predchodkyne žalobkyne), a tiež judikatúry ESLP uvedenou vyššie. Na uvedené rozhodnutia konajúci súd i napriek obrane žalovaného ktorý v spore tvrdil, že je dobromyseľným nadobúdateľom sporných nehnuteľností vôbec neprihliadal, a v tomto smere napriek návrhu žalovaného ani nevykonal potrebné dokazovanie.

27. Z obsahu spisového materiálu ďalej vyplýva, že v roku 2008 bolo vydané rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Námestove č. ROEP-2008/00002-34 zo dňa 12.05.2008 o schválení Registra o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (ROEP) v k.ú. Q.. Nie je však zrejmé, prečo v priebehu tohto osobitného administratívneho konania podľa zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov zostala žalobkyňa pasívna a nevyužila možnosť obrany prostriedkami, ktoré jej osobitné právne predpisy umožňovali. V konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona č. 180/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov sa totiž zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje Register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP), t. j. do katastra nehnuteľností sa premietnu vlastnícke práva k pozemkom, ktoré sú vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou a doteraz neboli v katastri nehnuteľností evidované. Takéto konanie sa uskutočňuje pre každú obec, t. j. prebehla aj v obci Q.. Podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločenstvami alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci. Nadväzne na to správny orgán uverejní návrh registra počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra

týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe spolu s poučením o možnosti podať námietky. Žalobkyňa teda mala možnosť v predmetnom administratívnom konaní podať proti návrhu Registra obnovenej evidencie pozemkov vyhotovenému správnym orgánom v zmysle ust. § 7 zákona č. 180/1995 Z. z. námietky. Rozhodnutie o schválení registra sa doručuje verejnou vyhláškou. Schválený register je verejná listina, na základe ktorej okresný úrad zapíše údaje do registra katastra nehnuteľností. Aktuálny register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahov k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra.

Po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu táto verejná listina nové údaje z nej zapíše do katastra nehnuteľností záznamom, (v danom prípade sa jedná o rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Námestove č. ROEP-2008/00002-34 zo dňa 12.05.2008, čo vyplýva zo znaleckého posudku Ing. F. W. č. 8/2018 nachádzajúceho sa na č.l. 92 - 126 spisu).

28. Ak schválený register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi, ktoré boli podkladom pre jeho zostavenie, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra do troch rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností. Konanie o zmene údajov však nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Po uplynutí trojročnej lehoty od zápisu ROEP do katastra nehnuteľností sa možno domáhať určenia vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré boli predmetom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim, iba na súde podľa § 137 písm. c/ CSP. Správa katastra nemá totiž oprávnenie v katastrálnom konaní rozhodovať o súkromnoprávných vzťahov týkajúcich sa vecných práv účastníkov. Správny orgán v tomto konaní nemôže otázky oprávnenia a nakladania s nehnuteľnosťou, vznik vlastníckeho práva, riešiť ani ako predbežnú otázku a tak spochybníť vlastnícke právo vyplývajúce z údajov na aktuálnych listoch vlastníctva. Spor o týchto otázkach je preto len v právomoci súdu. Žalobkyňa preto správne postupovala, keď po zistení, že došlo k zmene zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na príslušnom liste vlastníctva na tretiu osobu, opakovaným prevodom týchto nehnuteľností podala v prejednávanej veci žalobu na súd.

29. Práve v popísaných súvislostiach sa súd prvej inštancie dôsledne nezaoberal obranou žalovaného prezentovanou v priebehu prvoinštančného konania. Medzi odvolacie dôvody (§ 365 CSP) patria aj námietky týkajúce sa vád v skutkových zisteniach prvoinštančného súdu. Tie sa môžu prejavíť buď v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, prípadne v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení. Pri každej z uvedených námietok smerujúcich k napadnutiu skutkových zistení je možné v zásade uvažovať o zopakovaní alebo doplnení dokazovania odvolacím súdom, ktorý by tak získal dostatočný skutkový základ pre konečné rozhodnutie potvrdením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia. Nie je však možné požadovať od odvolacieho súdu vykonať dokazovanie, ak by to mohlo byť neúčelné. Tak to bude v situácii, ak súd prvej inštancie pochybil nielen v tom, že nevykonával navrhované dôkazy, ale jeho rozhodnutie o nevykonaní dôkazov bolo dôsledkom takého právneho posúdenia, ktoré odvolací súd posúdil ako nesprávne. Nesprávne právne posúdenie môže spočívať v tom, že súd neaplikoval správnu normu, aplikoval nesprávnu normu alebo nesprávne interpretoval správne zvolenú normu. Súd prvej inštancie teda najskôr pochybil tým, že vec nesprávne právne posúdil spôsobom uvedeným v predchádzajúcej vete a zároveň následkom tohto pochybenia nevykonával navrhované dokazovanie. Ak sa teda súd prvej inštancie dopustil omylu v právnom posúdení pre chybnú interpretáciu právnej normy a z tohto dôvodu zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, nesplnil si tým ústavnú a zákonnú povinnosť garantovať obsah základného práva na súdnu ochranu s tým, že takýto komplexne chybný postup by nemával naprávať súd druhej inštancie.

30. Žalovaný v priebehu prvoinštančného konania prezentoval konzistentné skutkové tvrdenia o tom, že je dobromyseľným nadobúdateľom sporných nehnuteľností, keď tieto nadobudol kúpnyimi zmluvami. Na preukázanie týchto svojich tvrdení navrhol v konaní vypočuť ako svedkov predávajúcich z predmetných kúpnych zmlúv. V danom prípade došlo ku kolízii dvoch ústavných práv (na jednej strane žalobkyne ako právnej nástupkyne pôvodnej vlastníčky a na strane druhej žalovaného ako dobromyseľného nadobúdateľa) sporných nehnuteľností. Možno teda uzavrieť, že aj v prípade, ak by žalovanému doposiaľ neuplynula desaťročná vydržacia doba vo vzťahu sporným nehnuteľnostiam, je možné, že je ich dobromyseľným nadobúdateľom. Žalovaný totiž odvodzuje nadobudnutie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam z kúpnych zmlúv, ktoré uzavrel v rokoch 2009 a 2010 ako kupujúci s predávajúcimi, ktorí boli riadne evidovaní v čase ich uzavretia na príslušných listoch vlastníctva v katastri nehnuteľností ako ich vlastníci. Nadobudnutiu vlastníctva žalovaného tak nebráni ani to, ak by sa následne v spore

preukázalo, že tieto zmluvy sú absolútne neplatné právne úkony (§ 39 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom ku špecifikám a individuálnym okolnostiam v prejednávanej veci bol preto predčasný záver súdu prvej inštancie, o tom, že žalobca nie je vlastníkom sporných nehnuteľností. Žalobca totiž v konaní prezentoval jednak názor, že je dobromyseľným nadobúdateľom sporných nehnuteľností a následne reagujúc na podania žalobkyne začal tiež tvrdiť, že mohol vstúpiť do oprávnenej držby sporných nehnuteľností svojich právnych predchodcov a tieto vydržal. Tieto okolnosti však v dôsledku zamietnutia jeho návrhov na doplnenie dokazovania neboli súdom prvej inštancie dôsledne posúdené. Nezodpovedanou tiež zostala otázka, čo robila žalobkyňa v období realizácie ROEP v k.ú. Q. a tiež následne od r. 2008 až 2009 až do podania žaloby na súd v roku 2016. Pri realizácii sudcovskej koncentrácie konania treba vždy prihliadať i na znenie čl. 2 ods. 1 základných princípov CSP, v zmysle ktorých ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Okresný súd v danom prípade nedal v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na to, prečo sa v konkrétnom prípade odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít prezentovaných vyššie a tiež v ňom neuviedol dôvody, prečo žalovaného nepovažoval za dobromyseľného nadobúdateľa sporných nehnuteľností, čím porušil i právo žalovaného na spravodlivý proces.

31. Popísané pochybenia v postupe okresného súdu považoval odvolací súd za tak podstatné, že nevidel dôvod ďalej sa v podrobnostiach zaoberať ďalšou argumentáciou žalovaného v jeho opravnom prostriedku, keďže tu boli jednoznačne splnené podmienky pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného sporového konania vyjadrený v článkoch 2, 3 a 6 CSP v spojitosti s článkom 46 a nasl. Ústavy SR a nenahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

32. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykoná dokazovanie na základe dôkazov označených a predložených obidvomi procesnými stranami a vysporiada sa aj s prípadnými ich ďalšími návrhmi na doplnenie dokazovania vyhodnotí obranu žalovaného voči nároku uplatnenému žalobou, ako aj protiargumentáciu žalobkyne k tejto otázke a vyporiada sa s prípadnými ďalšími návrhmi strán na doplnenie dokazovania a opätovne posúdi nárok žalobkyne uplatnený žalobou (o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam). Po doplnenom dokazovaní okresný súd opätovne rozhodne o nároku žalobkyne uplatnenom žalobou, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP). S poukazom na aktuálnu ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít a prezentované právne závery (pozri rozhodnutia označené vyššie v bodoch 18. až 23. tohto rozhodnutia) je dôvodné a nanajvýš vhodné, aby sa súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku uplatneného žalobou zároveň dôsledne zaoberal i obranou žalovaného prezentovanou v priebehu konania a následne opätovne meritórne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 CSP.

33. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, a tiež o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

34. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).